

'Boer moet antwoord hebben op schommeling in inkomen'

Hoge melkprijs: aflossen, reserveren of investeren?

Met de huidige goede melkprijs hebben melkveehouders weer voldoende liquide middelen in handen om hun bedrijfsvoering een financiële impuls te geven. Maar is het in deze volatiele melkmarkt verstandig om fors te investeren? Kan een boer niet beter geld reserveren of aflossen? Melkvee legde deze vraag voor aan de bank, de accountant en de bedrijfsadviseur.

Met de huidige goede melkprijs hebben melkveehouders weer genoeg liquide middelen om hun bedrijfsvoering een financiële impuls te geven. Maar is het in deze volatiele melkmarkt verstandig om fors te investeren? Kunnen ze niet beter geld reserveren of aflossen? Melkvee legde deze vraag voor aan de bank, de accountant en de bedrijfsadviseur. De huidige melkprijs is een 'lening van de

markt', zegt Marijn Dekkers, sectorspecialist melkveehouderij van Rabobank Nederland. Dat is de basis van de gedachte die een boer bij deze hoge melkpreizen in het achterhoofd moet houden. „Dat betekent dat de melkveehouder een deel moet kunnen terugbetalen als marktontwikkelingen wijzigen. Met de liberalisering van de melkmarkt neemt de volatiliteit van de melkprijs toe. We zijn op langere termijn

positief gestemd, maar tussentijds kan er altijd een mismatch plaatsvinden.”

Volatiele melkprijs

Het is daarom belangrijk dat boeren een gedegen plan hebben om zich tegen de volatiele melkprijs te wapenen, stelt Dekkers. Ondernemers moeten een antwoord hebben op schommelingen in het inkomen. Een

Boeren hebben met de huidige melkprijs voldoende liquide middelen in handen om hun bedrijfsvoering een financiële impuls te geven. Maar hoe verstandig is het om met deze volatiele melkmarkt fors te investeren?

goede liquiditeitsbegroting is daarbij een eerste vereiste, vindt hij. „Vaak zie je dat ondernemers wel zo'n begroting maken als de melkprijs laag is, maar dat ze in goede tijden minder oog hebben voor een goed cashmanagement. Waar we in het verleden een schommeling van 2 à 3 cent al heel wat vonden, zien we nu fluctuaties van 15 cent. Vingen boeren in 2016 25 eurocent voor hun melk, nu ligt de prijs rond de 40 cent. Dan spreek je over een verschil van 30 procent.” Melkveehouders kunnen aan de hand van de liquiditeitsbegroting beslissen welke investeringen ze willen doen. Volgens Dekkers worden boeren bij deze hoge melkprijzen bijvoorbeeld getriggerd te investeren in fosfaatrechten, maar het kan ook om onderhouds- of vervangingsinvesteringen gaan. „Mijn boodschap is wel: kijk als je gaat investeren eerst naar hoe je een eventueel slecht jaar gaat opvangen. Heb je zelf voldoende liquide middelen voorhanden of kun je daarover afspraken maken met de bank? Investeren kan in principe altijd en daar kun je goede jaren zeker voor gebruiken.”

Fosfaatrechten

Ook Johnny Lankheet, specialist melkveehouderij bij Countus Accountants en Adviseurs, vindt dat boeren voor de komende jaren een plan van aanpak moeten hebben voor de exploitatie van hun bedrijf. Dat geeft enerzijds inzicht in de rentabiliteit en liquiditeit van de onderneming, maar geeft ook rust naar de toekomst toe, zegt hij. Lankheet stelt dat de melkveesector met de komst van de fosfaatrechten in 2018 een paar spannende jaren tegemoet gaat, waarin keuzes moeten worden gemaakt. „Iedere ondernemer moet goed voor zichzelf voor ogen hebben hoe hij in het bedrijf staat en de productiefactoren (grond, gebouwen, veestapel, arbeid en fosfaatrechten) van zijn bedrijf optimaal op elkaar afstemt.” Dat begint met het in beeld brengen van de omvang van de te leveren melkplas, aldus Lankheet. Een veehouder krijgt fosfaatrechten toegewezen gebaseerd op de fosfaatproductie van 1 juli 2015, inmiddels twee jaar geleden. De melkproductie

per koe en/of jongveebezetting is zeer waarschijnlijk veranderd met veelal positieve consequenties voor de fosfaatproductie per kilo melk, zegt hij. „Hiermee kan voor de niet-grondgebonden bedrijven de krimp van de generieke korting ten dele worden gecompenseerd.”

Volgens Lankheet is het de vraag of het rendabel is extra fosfaatrechten aan te kopen voor die extra kilo's melk. „De huidige kostprijs, maar ook de strategie en de verwachtingen van de prijsontwikkeling van fosfaat zijn van belang voor deze beslissing. Houd ook het productiemiddel grond goed in het vizier. Bedrijfsontwikkeling heeft tevens consequenties voor de benodigde grond onder het bedrijf. Een investering in grond kan wel eens verstandiger zijn dan een investering in fosfaat. Wees je daar goed van bewust.”

Financiële buffer

Bedrijfsadviseur Klaas de Jong van PPP Agro Advies is een voorstander van een goed bedrijfsplan, waarin de plannen voor investeren, bufferen en aflossen in balans zijn. „Veehouders hebben de afgelopen jaren geleerd dat de melkprijs kan fluctueren. Maar schiet die omhoog, dan zie je dat de investeringslust toeneemt en dat boeren liever zo min mogelijk belasting willen betalen. In de gesprekken die wij met onze klanten voeren, pleiten we voor een financiële buffer die een kasstroomfluctuatie van 50.000 tot 60.000 euro kan opvangen en een reservering om twee jaar 5 cent minder melkgeld dan het langjarig gemiddelde op te vangen. Dit is inclusief voorraden die verkoopbaar zijn en de vrije ledenrekening bij de melkfabriek.” De Jong snapt dat boeren met deze melkprijs willen investeren, maar ziet graag dat hiervoor een planning wordt gemaakt van hoe en wanneer die investeringen worden betaald, gebaseerd op de meerjarenmelkprijs. „Je merkt dat de laatste jaren vervangings- en onderhoudsinvesteringen zijn uitgesteld. Die moeten worden ingehaald. Een investering die het bedrijfsresultaat en daarmee de belastingen verlaagt, is eigenlijk een slechte investering.” Hij reageert net als Johnny

Lankheet bedachtzaam wat betreft het aankopen van fosfaatrechten. „De prijs van fosfaatrechten wordt bepaald door boeren die dit kunnen betalen. Er wordt gesproken over 200 euro plus per kilo fosfaat, maar bij deze prijzen is er nauwelijks een verdienmodel. Als je uitgaat van een gemiddelde melkprijs van 34,5 cent, de afzet van mest en de aankoop van ruwvoer, ligt de grens bij 100 euro per kilo fosfaat.”

Extra aflossen: ja of nee

Als er naast investeren en bufferen nog ruimte is om af te lossen, dan is dat een goede optie, vindt Marijn Dekkers. „Boeren met een bovengemiddeld rendement en een kostprijs van bijvoorbeeld 30 cent kunnen gemakkelijk wat extra aflossen. Die hebben daar bij een lichte melkrijzdaling niet meteen last van. Zorg wel voor een goed plan voor als het wat minder gaat. Je moet voorkomen dat je zoveel aflost dat je bij slechtere jaren meteen in de problemen komt. Het is natuurlijk goed mogelijk om in een minder jaar weer terug te gaan naar de bank, maar dat is niet de meest efficiënte oplossing.”

Klaas de Jong stelt dat extra aflossen een mogelijkheid is, mits er voldoende financiële ruimte is. „Aflossen moet in de pas lopen met de staat van onderhoud van het bedrijf. Een boer kan er ook voor kiezen om in plaats van af te lossen, geld te reserveren of een begin te maken met zaken als zonnepanelen of asbestsanering.” Aflossen is een mogelijkheid als je het bedrijfsplan op orde hebt, vindt Johnny Lankheet. Maar: „Houd er wel rekening mee dat over goede jaren belasting moet worden betaald”, waarschuwt hij. „De melkprijs ligt ruim 9 cent hoger dan vorig jaar. Bij een miljoen liter melk geeft dat een winststijging van 90.000 euro. De fiscale gevolgen die dit met zich meebrengt, horen ook thuis in het plan van de ondernemer. Juist bij goede opbrengstprijzen is een liquiditeitsplanning van belang. Daar leg je de basis voor het opvangen van lage opbrengstprijzen. Hierbij voorzie je als ondernemer hoe de geldstroom naar verwachting zal worden in plaats van dat het je overkomt.” ■

‘Meeste bedrijven zijn magere melkprijs te boven’

De meeste bedrijven zijn de magere melkprijs van 2015-2016 wel te boven, zegt Marijn Dekkers, sectorspecialist melkveehouderij van Rabobank Nederland. „Wij begroten met een gemiddelde kostprijs van 34 à 35 cent. Het doel is dat melkveehouders hier onder zitten, dan heb je altijd een marge. Bedrijven die in een jaar als 2017 geld tekortkomen, hebben veelal een te hoge kostprijs.”

Ook specialist melkveehouderij Johnny Lankheet van Countus constateert dat veel ondernemingen met de stijging van de melkprijs weer aan hun

verplichtingen kunnen doen. „Maar een deel is de achterstand nog aan het wegwerken”, weet hij. Bedrijfsadviseur Klaas de Jong van PPP Agro Advies ziet eveneens dat de meeste boeren bij zijn met betalen, maar hij begeleidt ook bedrijven met financiële problemen, vaak op verzoek van de bank. „Banken willen weten welk perspectief een bedrijf heeft en welk risico ze lopen. Financiële instellingen zijn door alle informatie die ze willen hebben in de ogen van de klant lastiger geworden. De sigarendoosberekening is verleden tijd. Daar moet de boer aan wennen.”